

1. Doel van de controle:

Naar aanleiding van de crisis in Oekraïne, kunnen geen goederen meer uitgevoerd worden naar Rusland, Wit-Rusland of Oekraïne zonder uitdrukkelijke instemming van de douane. Voorafgaand aan het uitgaan van de goederen moet de douane zich ervan vergewissen dat de deze niet onder het embargo vallen, ingesteld met Verordeningen 2022/328 van 25 februari 2022 en 2022/355 van 2 maart 2022.

Met Verordening 2022/428 van 15 maart 2022 werden de maatregelen ten aanzien van Rusland nog uitgebreid. Deze uitbreiding heeft een aanzienlijke impact op de uitgaande zendingen naar Rusland.

Uitvoer = het fysiek verlaten van het grondgebied van de Europese Unie

AAD&A heeft op haar website een volledige pagina met informatie over dit thema gepubliceerd:

[Oekraïne - Rusland: gevolgen voor de douanewetgeving | FOD Financiën \(belgium.be\)](#)

Er zijn ook twee FAQ gepubliceerd door de Commissie:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/customs-4/international-affairs/eu-measures-following-russian-invasion-ukraine_en

https://ec.europa.eu/info/files/220316-faqs-export-related-restrictions-russia_en

2. Toepassingsgebied:

Douane-technisch kunnen zich verschillende scenario's voordoen:

1. Goederen bevinden zich op EU-grondgebied en worden in België aangegeven voor uitvoer of wederuitvoer vanaf 26/02/2022 (RU) - 02/03/2022 (BY) of 16/03/2022 (uitbreiding RU):

De douanecontrole vindt plaats op het niveau van het kantoor van uitvoer of wederuitvoer, de plaats waar *de aangifte wordt ingediend*. Het verdient dan ook sterke aanbeveling deze aangiften in te dienen vóór de goederen worden aangebracht aan het kantoor van uitgang, in concreet beter niet op de verschepingskaaien of de luchthavens.

2. Goederen zijn vóór de publicatie van de Verordeningen vrijgegeven op een kantoor van (weder)uitvoer, maar bevinden zich momenteel nog steeds op het grondgebied van de EU:

Deze zendingen moeten alsnog aan de vermelde controle of toets met de Verordeningen worden onderworpen vooraleer ze kunnen uitgevoerd worden naar de beoogde bestemmingen. Omdat de Verordening 2022/428 een dermate groot aantal goederen viseert, zijn de controlemaatregelen op deze zendingen aangepast. (zie punt 3 – situatie 2-3)

3. Goederen zijn aangebracht onder de regeling douanevervoer op een kantoor van bestemming – kantoor van uitgang – ongeacht de datum van aanvaarden van de aangifte voor douanevervoer:

Deze goederen bevinden zich in tijdelijke opslag en moeten ook aan de vermelde controle of toets met de Verordeningen worden onderworpen vooraleer ze kunnen uitgevoerd worden naar de beoogde bestemmingen. Ook voor deze zendingen geldt bovenstaande opmerking.

4. Goederen worden uit een (lucht)vaartuig gelost om daarna te worden weder uitgevoerd vanuit de status van tijdelijke opslag, de zgn. 'transhipments':

Deze goederen bevinden zich ook in tijdelijke opslag en in nagenoeg dezelfde situatie als transit goederen, bedoeld onder punt 3, met dit verschil dat er voor deze goederen geen Europese douanedocumenten beschikbaar zijn.

3. Concrete afspraken rond uitwisseling informatie:

Situatie 1

De goederen beschreven onder punt 1 omvatten de selectie en controles die automatisch verlopen via PLDA.

Tijdens het overleg werden op dit niveau en aantal problemen aangekaart:

Logistiek

Om te vermijden dat er goederen op kaai worden aangeleverd, die niet door de douane werden vrijgegeven, dient een communicatie te worden opgezet tussen terminals en rederijen.

Naar de aangevers toe kan enkel worden aangedrongen op tijdige aangifte én op andere locaties dan de verschepingskaaien.

Onderzoek conformiteit van de zending

Door AAD&A werd een nota gepubliceerd met een informatieformulier om de douanediensten en de economische operatoren te begeleiden in deze complexe wetgeving. Deze nota is beschikbaar via deze link:

<https://financien.belgium.be/nl/news/adviesaanvragen-rusland-en-belarus>

Dit formulier kan firma's, indien zij dat wensen, in staat stellen reeds een voorsprong kunnen nemen in het geval van controle. Zij kunnen dit formulier dan reeds invullen zodat zij enige tijd winnen.

Een firma kan niet verplicht worden om dit formulier in te vullen en voor te leggen.

Bij een controle kan de douane alle documenten opvragen die zij nodig acht om die controle uit te voeren. Voor een vlotte controle is het dus in het belang van de firma dat zij dit formulier invullen en de bijhorende documentatie aanleveren.

Indien de firma het formulier niet wenst in te vullen, zijn zij nog steeds verplicht de douane alle nodige documentatie aan te leveren. Een controle zal in dit geval wat meer tijd in beslag nemen gezien deze stuk voor stuk dient bekeken te worden.

Er kunnen zich verschillende situaties voordoen:

- a) De goederen zijn voorwerp van een uitvoerverbod, voorzien in de Verordeningen:
 - Er kan geen uitvoeraangifte gemaakt worden
- b) De goederen vallen onder het embargo, maar kunnen uitgevoerd worden mits vergunning
 - Uitvoeraangifte met vergunning
- c) De goederen vallen onder het embargo, kunnen uitgevoerd worden mits vergunning, maar vallen onder één van de uitzonderingen (vrijstellingen) van vergunning:
 - Uitvoeraangifte + adviesaanvraag of

- Vrijgavebrief gedateerd na 26/2 of 2/3
- d) De goederen vallen niet onder het embargo:
 - Uitvoeraangifte + adviesaanvraag
- e) De goederen zijn opgenomen in de bijlage XVIII van de Verordening 2022/428
 - Uitvoeraangifte + code Y821 in vak 44 zo de goederen niet boven de waarde grens voorzien in de Verordening vallen
 - Zo de goederen boven de waarde grens vallen, is er een onmiddellijk uitvoerverbod van toepassing

Voor elk van die situaties zijn speciale codes voor vak 44 gecreëerd. De lijst met codes is gepubliceerd op de internetpagina van AAD&A

[Aanvullende codes verordening.docx \(live.com\)](#)

Situaties 2 en 3: aangiften (weder)uitvoer vrijgegeven vóór publicatie van de Verordeningen en aankomende transit-zendingen:

Voor deze zendingen moeten de **MRN-nummers** van de aangiften worden meegedeeld. De concrete aanpak is als volgt:

- Terminals die zelf een CODECO-IN bericht IE507 'arrival at exit' naar ECS sturen (containers en RORO)
 - Lijsten bezorgen aan de teamleiding van alle goederen die op kaai staan, geboekt voor RU + vermelding van de bijhorende MRN-nummers
 - Uur-lijsten van aankomende transit-zendingen ook naar de teamleiding sturen
- Andere terminals (breakbulk, dry & liquid bulk)
 - Alle afdrucken van uitvoeraangiften of MRN-nummers en de begeleidingsdocumenten NCTS aan de teamleiding bezorgen

Deze informatie moet aan de douane bezorgd worden vóór de verscheping, om te vermijden dat luxegoederen alsnog zouden kunnen uitgevoerd worden naar Rusland. De e-mailadressen staan hier onder vermeld bij 'nader onderzoek'.

Situatie 4 - transhipments

Om de vrijgave van goederen, die niet onder de Verordening vallen, zo efficiënt als mogelijk te kunnen realiseren, is het van belang dat de alle informatie over de zendingen ons zo snel en zo volledig als mogelijk wordt bezorgd.

Eerste selectie – filteren:

De **invoermanifesten** moeten in Exel-formaat worden bezorgd en voorzien zijn van een duidelijke omschrijving van de goederen + HS-code.

Bovendien verdient het aanbeveling om de invoermanifesten, waarop de containers zijn aangeduid die bestemd zijn voor transhipment naar RU of BY, **tijdig** te bezorgen aan de douane. Dit kan in principe **ruime tijd vóór aankomst van het zeeschip**.

De informatie dient te worden bezorgd op één centraal e-mailadres:

da.2l.antwerpen@minfin.fed.be

Voor goederen die binnenkomen via de haven van **Zeebrugge**, moet de informatie naar de volgende e-mailadressen worden gestuurd:

Manifesten/vrachtlijsten containers: da.brugge.ncts@minfin.fed.be

Manifesten/vrachtlijsten voertuigen: da.investigation.brugge.profiling@minfin.fed.be

In het 'onderwerp' van de e-mails moet melding worden gemaakt van, bijvoorbeeld:

- Vermelding **transshipment**
- Naam van het inkomend en het uitgaand schip (indien gekend)
- Rusland – Oekraïne – Belarus -

De informatie mag maar van één kanaal komen, nl. de rederijen of scheepsagenten; er mogen zoveel e-mailadressen in cc geplaatst worden als nodig. Er zal steeds

1. Een ontvangstbevestiging verzonden worden
2. Meegedeeld worden welke containers of goederen niet onder het embargo vallen en kunnen gedeblokkeerd worden en
3. Met welke douanediens er verder moet gecommuniceerd worden voor de zendingen waar nog bijkomend onderzoek wordt gedaan

Er zal worden geantwoord naar de partij die de oorspronkelijke mail stuurt met 'reply all' iedereen die in cc staat. De **beslissing van de douanediens dient door de economische operatoren zelf onderling te worden verdeeld naar alle partijen die ervan op de hoogte moeten zijn**, dit om dubbele communicatie te vermijden.

Blokkades op terminal zijn de verantwoordelijkheid van de scheepsagent. Het is dan ook belangrijk de terminals van bij het begin in cc te zetten van bovenvermeld e-mailverkeer met de douane.

Nader onderzoek:

In geval van 'rood licht' dient contact te worden opgenomen met de teamleiding van de douanediens, bevoegd over de plaats van verscheping:

Controle 1: da.controle1.antwerpen@minfin.fed.be

Controle 2: da.controle2.antwerpen@minfin.fed.be

Controle 3: da.controle3.antwerpen@minfin.fed.be

Controle 4: da.controle4.beveren@minfin.fed.be

Controle 5: da.controle5.beveren@minfin.fed.be

Controle 6: da.controle6.antwerpen@minfin.fed.be

Deze diensten voeren het verder onderzoek en zullen de eindconclusie communiceren.

Alle mogelijke info over de goederen dient te worden bezorgd

- Opgave van de goederen, geboekt voor lading naar RU-BY-UA
 - Vb. Containernummers, omschrijving goederen (break)bulk, HS-code
- Een exemplaar van de B/L (niet enkel B/L nummer)
- Commerciële stukken met goederenomschrijving
- Andere

4. Goederen die aan boord blijven:

Komen niet op de aangifte tijdelijke opslag (vrachtlijst)

In de Verordening is sprake van goederen 'aan boord van vlieg- of vaartuigen die onder de jurisdictie van een lidstaat vallen'. De kwestie is opgenomen in het overleg tussen de directeurs-generaal van de douanediens ten van de Unie met DG TAXUD en DG TRADE. Daarbij is het volgende beslist:

De goederen die aan boord zijn van een vlieg- of vaartuig dat zich op het grondgebied van de EU bevindt, vallen onder de Verordeningen.

De toets met het embargo zal gebeuren op basis van de gegevens op de ENS door de douanediens ten van de eerste plaats van binnenkomst in de Unie. In deze optiek is het belangrijk om data in de ENS zo gedetailleerd mogelijk mee te geven, dit om een goede selectie te garanderen.

Goederen die aan boord blijven van schepen met eindbestemming RU of BY en die geen enkele andere haven in de Unie zullen aandoen of die in geen andere haven worden gelost of overgeladen, en waarop een uitvoerverbod rust, zullen op de eerste plaats van binnenkomst worden gecontroleerd en eventueel tegengehouden.

Goederen die aan boord blijven van schepen en in een andere haven van de Unie worden *overgeladen* op een vaartuig met eindbestemming RU of BY, zullen in die haven aan een controle door de douane worden onderworpen en eventueel tegengehouden.

Hieronder het relevante fragment uit het antwoord van DG TAXUD

When goods covered by the sanctions arrive from third country by sea, enter in the EU and are destined to RU (directly or via possible third country of diversion), the following shall apply:

- If the goods/container are unloaded: control must be carried out at the first point of entry
- If the goods/container is not expected to be unloaded at the first point / office of entry and according to the information provided in ENS (and any relevant additional information gathered by the office of first entry) and it is known to the office of first entry that the vessel will not call any other seaport within the EU, the customs office of first entry must ask to unload the container and make control
- Customs have all needed information in the ENS to carry out risk analysis in advance of the arrival of the shipment and can decide whether the consignment is in the scope of the sanctions and therefore needing a control. In cases if further information is needed to ascertain the risk, customs need to use additional means of gathering the relevant information such as from the carrier, ship agent, from the port authority, etc

5. Afzien van uitvoer – wijziging van bestemming:

Als de bestemming wijzigt en niet langer Rusland of BY is, kunnen de goederen worden vrijgegeven voor wederuitvoer of terugzending naar de exporteur, na onderzoek door de douanediensden en eventueel akkoord van de bevoegde instanties.

De goederen mogen hun nieuwe bestemming krijgen, **mits toelating van de douane**. Er dient contact te worden opgenomen met de teamleiding douane van de plaats waar de goederen zich bevinden, via dezelfde e-mailadressen als hierboven vermeld.

In geen geval mogen goederen worden aangegeven voor een douaneregeling of weder uitgevoerd, zonder voorafgaande uitdrukkelijke instemming van de douanediensden.

Er dient op gelet dat het onderwerp van de e-mail duidelijk weergeeft waar de communicatie over gaat, bijvoorbeeld EMBARGO RUSLAND – AANVRAAG ANNULATIE UITVOER.

De aanvraag moet voldoende gemotiveerd zijn met opgave van bijvoorbeeld:

- Reden van annulering – mailverkeer met klanten hierover
- Nieuwe bestemming van de goederen
- Stukken ter staving: afhankelijk van de situatie, bijvoorbeeld
 - Transhipments: nieuwe boeking of nieuwe B/L
 - Goederen aangeleverd onder transit: nieuwe boeking, B/L (uitvoer zee) of nieuwe T1 (vervoer over de weg)
 - Goederen gedekt door niet-Antwerpse uitvoeraangifte: nieuwe uitvoeraangifte (andere koper) of CMR voor vervoer naar afzender/nieuwe klant binnen EU
 - Goederen gedekt door een Antwerpse uitvoeraangifte – controle: idem

Er zal enkel worden geantwoord naar de partij die de oorspronkelijke mail stuurt met 'reply all' iedereen die in cc staat. De **beslissing van de douanediensdiensten dient door de economische operatoren zelf onderling te worden verdeeld naar alle partijen die ervan op de hoogte moeten zijn**, dit om dubbele communicatie te vermijden.

In de communicatie over de beslissing zal duidelijk worden meegegeven of er nog bijkomende acties worden verwacht van de aanvrager, zoals bijvoorbeeld het laten annuleren van de aangifte **op het kantoor van uitvoer**, wanneer die aangiften al waren vrijgegeven vóór aankomst in Antwerpen.

Afhankelijk van de situatie, zal de douane vervolgens de nodige stappen zetten om de controle-opdracht op deze zendingen te annuleren.

Deze procedure kan niet meer toegepast worden

- wanneer de zending werd gecontroleerd en er een inbreuk op de Verordening werd vastgesteld of
- op zendingen vertrokken of aangegeven na 26/02 -02/03 – 15/03.
-

6. Overbrengen van goederen voor transhipment naar andere kaaien binnen de haven:

Dat heeft geen invloed op de afspraken die hier worden gemaakt.

7. Verschepping zonder document of met laattijdig document:

Als de afspraken correct worden nageleefd, zou er niets mogen of kunnen verscheept worden naar RU of BY zonder document. Mocht dit toch het geval zijn, zal onmiddellijk een proces-verbaal worden opgesteld.

8. Invoerverbod op ijzer en staal:

Met Verordening 2022/428 is ook een invoerverbod ingesteld op ijzer- en staalproducten afkomstig uit Rusland of van oorsprong RU.

De maatregel wordt opgevangen door controle in PLDA en vraagt geen bijkomende operationele inspanningen van de economische operatoren.

9. Luxegoederen – bijlage XVIII van Verordening 2022/428

Begrip waarde:

De waarde van 300 EUR moet worden beoordeeld op basis van de statistische waarde van de goederen in de uitvoeraangifte (gegevenselement 99 06 000 000 of 8/6 of vak 46 van het enig administratief document (ED)). De statistische waarde wordt in sectie 10 van bijlage V van Uitvoeringsverordening (EU) 2020/1197 van de Commissie gedefinieerd als de werkelijk betaalde of te betalen prijs voor de uitgevoerde goederen, met uitzondering van willekeurige of fictieve waarden. Het moet zo nodig zo worden aangepast dat de statistische waarde uitsluitend en volledig de bijkomende kosten, zoals transport- en verzekeringskosten, omvat die zijn gemaakt om de goederen van de plaats van vertrek tot aan de grens van de lidstaat van vertrek af te leveren. exporteren. BTW mag niet worden opgenomen in de statistische waarde.

Begrip artikel:

Onder artikel moet worden verstaan de "aanvullende eenheid" in de aangifte ten uitvoer (gegevenselement 18 02 000 000 of 6/2 of vak 41 van het ED). De douanewetgeving definieert de aanvullende eenheid als de hoeveelheid van het artikel in kwestie, uitgedrukt in de eenheid die is vastgelegd in de wetgeving van de Unie, zoals gepubliceerd in Taric.

Voor goederen die geen aanvullende eenheid in TARIC hebben, zou de informatie over "aantal colli" (gegevenselement 18 06 004 000 of 6/10 of vak 31 van het ED) kunnen worden gebruikt om de drempel te controleren. De douanewetgeving definieert pakketten als de kleinste externe verpakkingseenheid. Het aantal in een uitvoeraangifte te vermelden colli heeft betrekking op de afzonderlijke artikelen die zodanig zijn verpakt dat ze niet kunnen worden verdeeld zonder eerst de verpakking los te maken, of het aantal stuks indien onverpakt. De te vermelden codes volgen de aanbeveling van de UNECE ter zake. De UNECE beveelt aan om de "onmiddellijke verpakking of recipiënt van de goederen, die de koper er normaal gesproken mee verwerft in de detailhandel", te registreren.

Dienovereenkomstig betekent een artikel een gebruikelijke verpakking voor de verkoop in het klein, b.v. een doos met 6 flessen wijn als ze samen worden verkocht, of een fles wijn als het de bedoeling is dat ze afzonderlijk worden verkocht.

Overeenkomstig artikel 15 van het douanewetboek van de Unie zijn de personen die informatie verstrekken aan de douaneautoriteiten verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van de verstrekte informatie. Indien nodig kunnen de douaneautoriteiten aanvullende informatie verlangen (facturen, fysieke controles) om de in de douaneaangifte vermelde informatie te verifiëren en of de drempel al dan niet wordt bereikt.

Deze afspraken zullen voortdurend worden geëvalueerd en aangepast in functie van nieuwe ontwikkelingen.